

مذکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات فوق العاده مجلس شورای ملی روز شنبه (۲۵) شهریورماه ۱۳۵۷ شمسی (۲۵۳۷) شاهنشاهی

فهرست مطالب :

- ۱ - قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - طرح برنامه دولت آقای جعفر شریف امامی .
- ۳ - اخطار نظامنامه ای بوسیله آقای دکتر مرتضی مشیر .
- ۴ - اخطار نظامنامه ای بوسیله آقای محسن پزشکپور .
- ۵ - اخذ رأی اعتماد نسبت به دولت آقای جعفر شریف امامی .
- ۶ - تقدیم دولا یحه بوسیله آقای دکتر عزت الله یزدان پناه وزیر مشاور در امور پارلمانی (۱) احداث خانه های
- سازمانی شهربانی کشور شاهنشاهی (۲) صورت جزه قسمتی از سهمیه حق عضویت و کمک دولت ایران بابت مخارج سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تعهدات در سال ۲۵۳۷ «۱۹۷۸» .
- ۷ - قرائت پیشنهاد دولت در مورد برقراری حکومت نظامی در تهران و یازده شهردیگر .
- ۸ - اعلام دستور و تعیین موقع جلسه آینده - پایان جلسه .

جلسه ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

- ۱ - قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .
- رئیس - اساسی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
(بشرح زیر خوانده شد)
- غائبین با اجازه - خانمها و آقایان : آصف - دکتر ابوالهدی - اربابی - دکتر اعتمادی - جهانشاه افشار - الموتی - اهری - بار کزهی - بسیج خلخالی - بنی احمد بهره مند - بیات - پیرزاده - جاف - جعفری - جعفر جوادی - حیدرزاده - خزیمه - خسروی - دادفر - دکتر رحمانی - رحیمی لاریجانی - دکتر رشیدیاسمی - رهبر - دکتر ستوده - سعیدی سلیمانی - شهبازی - شهرستانی - مهدی شیخ الاسلامی - صدر - دکتر صدیق اسفندیاری - دکتر ضیائی - دکتر عادلی - دکتر فروزین - قرائی - دکتر کیان - لیوانی - مجتهدی - دکتر محقی - میرلائهاری - نوری اسفندیاری
- ۲ - طرح برنامه دولت آقای جعفر شریف امامی .
- رئیس - برنامه دولت جناب آقای جعفر شریف امامی مطرح است جناب آقای نخست وزیر بفرمائید .
- ۳ - اخطار نظامنامه ای بوسیله آقای دکتر مرتضی مشیر .
- مشیر - اخطار نظامنامه ای دارم .
- رئیس - طبق چه ماده ای ؟
- مشیر - طبق ماده ۱۳۱ همکاران ارجمند بنده طبق ماده ۱۳۱ اخطار نظامنامه ای دارم و عرض کردم در خارج از کشور بودم که دولت تقدیم برنامه کرد و وظیفه ملی

خودمیدانستم که بیایم ودینی را که در برابر ملت دارم ادا کنم ، و این جانام نویسی کردم به عنوان مخالف ، بعد با جناب سعید صحبت کردم و قراشده که حدود بیست دقیقه وقت بمن داده شود که صحبت کنم ولی متأسفانه آقای رئیس به خود حضرتعالی هم که یادداشت دادم دونفر از کسانی که به عنوان مخالف میخواستند صحبت کنند مطلق صحبت کردند ، حق مسلمی از اقلیت ساقط شد ، و بنده لازم میدیدم که این مطلب را در ساحت مجلس شورای ملی عرض کنم تا در آینده دیگر تکرار نشود ، زیرا نمایندگان سوگند یاد کردند که قانون اساسی را رعایت کنند اساساً در کشورهای مشروطه دموکراتیک حق صحبت اول باید با مخالف باشد. بعد با موافقین و متأسفانه این بر خلاف عمل شد و متأسفانه ما تذکره دادیم ولی عمل نشد. متشکرم .

رئیس - آقای مشیر کاری خلاف آئین نامه انجام نشده و اخطار نظام نامه ای شما وارد نیست .

مشیر - صحیح است جناب عالی روی خیلی از اعمال خلاف صحنه گذاشتید و تاریخ قضاوت خواهد کرد. رئیس - جناب آقای نخست وزیر بفرمائید .

نخست وزیر (جعفر شریف امامی) - جناب آقای رئیس همکاران محترم در برنامه دولت پنج جلسه و هر جلسه چهار ساعت این جا بحث شد و به تفصیل راجع به مسائل مملکتی صحبت شد یعنی جمعاً در حدود بیست ساعت در اطراف برنامه دولت صحبت و مذاکره شد ، همه آقایان نمایندگان از تمام وقتی که در اختیار داشتند استفاده کردند و تقریباً همه آن ها به علت این که وقتشان تمام شده است ، سخن را تمام کردند ولی هنوز هم عده ای چنانچه ملاحظه میفرمائید قصد صحبت داشتند البته فرصت باقی است و همه نمایندگان محترم خواهند توانست از تریبون خد اعلا استفاده را بکنند ، بسیار متشکرم

که به کفایت مذاکرات رأی دادند و ما توانستیم زودتر تکلیفمان را روشن کنیم تا این که اگر رأی موافق دادید مشغول به کار شویم و گرنه که دیگری بیبایستی این مسئولیت را عهده دار شود . حقیقتی را بیبایستی بگویم که هیچگاه فکر نمی کردم که در این مجلس سخنوران واقعاً زبردستی هستند که شاید به علت این بود که در گذشته بیانات نمایندگان محترم منعکس نمیشد ولی واقعاً مایه امیدواری بود که دیدم عده ای در نهایت قدرت با فصاحت و بلاغت بیانات بسیار جالبی که فرمودند و زبان و افکار مردم بود این جا منعکس کردند

(احسنت - احسنت) البته مخالف و موافق صحبت کردند اگر دقت میفرمودید ملاحظه میشد که تقریباً همه در یک زمینه صحبت کردند ، با اختلاف مختصر ، که این اختلاف بیبایستی ظاهر میشد ، طعم دموکراسی و آزادی همین است که اختلافات ظاهر شود و بیان بشود من باید بگویم که اگر متدبه ای را که دولت در تقدیم برنامه خود نوشته است ملاحظه میفرمودید بطور کلی تمام آنچه را که مفصلاً نمایندگان محترم این جایان فرمودند در آن جا منعکس است و از این لحاظ میخواستیم این نتیجه گیری را بکنیم که اختلاف زیادی بین آن چه که نمایندگان فرمودند و آن چه که دولت فکر نمیکند نیست .

البته همان طور که ملاحظه فرمودید تمام بیانات در خارج منعکس شد و این بیشتر برای آن بود که ملت هم بدانند در این جا افرادی هستند که مطالب آن ها را بازگو میکنند و افکار آن ها را منعکس میکنند و خواستهای آنها را بیان می کنند، من هم با کمال صبر و حوصله آنچه را که فرمودید توجه کردم و مورد توجه قرار خواهد گرفت دولت ها بیبایستی که تحمل بیانات مخالفین را داشته باشند (صحیح است) و بیبایستی آنچه که گفته میشود بدان توجه کنند و ملاحظه فرمودید که این صبر و حوصله در نهایت امکان بکار رفت (احسنت) تصریح میکنم و تردیدی نیست که آنچه که نمایندگان محترم فرمودند مورد توجه کامل دولت قرار خواهد گرفت بعضی از این مطالب ممکن است فوراً اقدام شود و برای بعضی ها زمان وسیله می خواهد بهر حال آنچه که باید عرض کنم این است که برای تحقق بخشیدن آمل خیر خواهانه و حقوق از دست رفته جنگلی سعی وافر خواهد شد . و من معذوم از اینکه تمام آن مطالب پاسخ بگویم ولی بطور کلی میگویم که همه آنها مدنظر خواهد بود (احسنت) . من قریب ۸ سال است که باین کشور خدمت میکنم مختصری تجربه اندوخته ام از پائین ترین مراحل خدمت پله پله ، مراحل را طی کرده ام تا امروز که خدمت نمایندگان محترم ایستاده ام در طول این مدت همیشه وظایفم را با نهایت صحت با ایمان و با کمال دقت انجام داده ام آنهایی که به نحوی از انحاء با کارهایی که متصدی بوده ام سروکار داشتند شاهد این مدعا هستند من گوشت و پوست و استخوانم از این مملکت است من در این مملکت بدنیا آمده ام برای این مملکت و در این مملکت میبزم (آفرین)

و ما سعی خواهیم کرد از گرفتاریهای مردم بکاهیم و آنچه

که با گفته شاهنشاه مقدور است یعنی آزاد کردن زندانیان سیاسی مثل معاف کردن دوره های نظام وظیفه از پیشگاهشان تقاضا خواهد شد آنچه که دولت مستقلاً می تواند انجام دهد مثل کوتاه کردن حکومت نظامی و امثال آن در اولین فرصت انجام خواهد داد (صحیح است) آنچه محتاج تقدیم لایحه است لویحش تقدیم مجلسین خواهد شد آنچه که نمایندگان بطور کلی پیشنهاد کرده اند و اظهار داشته اند تکرار میکنم مورد توجه خاص قرار خواهد گرفت و اگر دریانانی که خواهم کرد یکایک مطالب تشریح نمیشود بیشتر بخاطر جلوگیری از طول کلام است زیرا قبول میفرمائید که ۲۰ ساعت نمایندگان محترم صحبت کردند من بکار خود ایمان دارم و به عنایات خداوند مستظهرم باید بدانید که برای حب جاه و مقام قبول این مسئولیت سنگین را نکرده ام مخصوصاً در این موقع متشنج و آشفته زیرا با کارهایی که در گذشته کرده ام و با سنی که دارم این چنین خطایی گناهی نابخشودنی است (آفرین) اما قبول این مسئولیت را از آنجا کرده ام که احساس خطر کردم ، خطری که وحدت و یگانگی و قومیت ما را تهدید می کرد (صحیح است) و شیوع هرج و مرج که ممکن بود مملکت را فراگیرد من قبول مسئولیت کردم تا شما بتوانید با من مخالفت کنید ولی اطمینان دارم که برنامه دولت را بنحوی عمل خواهیم کرد که شما هم موافق شوید زیرا اطمینان دارم که انصاف دارید امروز مسئله ما در آن حالت نیست امروز مسئله من و دیگری نیست امروز مسئله وحدت مملکت مطرح است (احسنت) اگر ریاست سنا برای من گناه محسوب می شود من گناه را قبول دارم اما آنهایی هم که نمایندگی داشتند باید سهم خودشان را هم بپذیرند (صحیح است) خدمت به مملکت هیچگاه دیر نیست بیاید برای خاطر حفظ آزادی همه دست بدمت هم بدهیم و مشکلات را ازین برداریم من حاضرم تا پای جان فدا کاری کنم کاری نکنید که از این نعمت بزرگ محروم شویم من اینک به یاد داشته ای که مربوط بمطالب ذکر شده از طرف نمایندگان محترم هست یکایک اشاره خواهم کرد.

دولت بخوبی نشان داده است که در شنیدن انتقادات نمایندگان حتی اگر در آن بی انصافی هم شده است تحمل و بردباری کافی دارد و دولت این روش را برای تحکیم دموکراسی پارلمانی ایران کاملاً ضروری میدانند نمونه ای از این حسن نیت از بین بردن هر نوع محدودیت در انتشار مطالبی است که نمایندگان مردم در مجلس عنوان کردند تصدیق میفرمائید این حاکی از اعتقاد کامل دولت به

دموکراسی و احترام عمیق آن به قوه مقننه مملکت است. آقای اسحق نژاد گفتند در طول سه سالی که از عمر مجلس میگذرد دولت ها کار مثبتی انجام نداده اند. **اسحق نژاد** - حقیقت است و نمیتوانید منکر شوید.

نخست وزیر - بنظر میرسد این کم لطفی است که ایشان میگفتند زیرا کار مثبت خیلی انجام شده است ولی این روشن است که خیلی از کارها هم انجام نشده است که بیبایست میشده. اما اصولاً اگر دولت ها در گذشته کاری انجام نداده اند چوب آنها دولت حاضر نباید بخورد اما با اینحال همه انتقادهای را که مربوط به گذشته میشود ما در این جا نشستم و گوش کردیم و بسیار هم استفاده کردیم زیرا همانطور که گفتیم هدف ما رفع مشکلات مملکت است و در این راه از راهنمایی و پیشنهادها و نظریات آقایان نمایندگان کمال استفاده را میکنیم و هیچ تعصبی هم روی هیچ موضوعی نداریم.

آقای اسحق نژاد فرمودند فلسفه حکومت ها ایجاد نظم است نه بی نظمی دولت باین مطلب کاملاً واقف است و هیچ اختلافی هم در این باره با ایشان ندارد هر اقدامی هم که ما کرده ایم برای ایجاد همین نظم بوده است.

آقای اسحق نژاد مطالبی در باره قانون کار و مسائل کارگری فرمودند که کاملاً مورد توجه و اقدام دولت خواهد بود و همچنین برای استفاده از دوهزار واحد مسکونی در تبریز که مورد اشاره ایشان بود فوراً دستور رسیدگی و اقدام سریع دادم تا اگر بی توجهی و سهل انگاری در این باره صورت گرفته است مسؤلان امر مجازات شوند . اما اصولاً برای رفع این قبیل مشکلات خوب است باین تذکر آقای موسوی ما کوئی توجه کنم که فرمودند نمایندگان باید دولت را کمک کنند تا بتواند در اجرای برنامه های مملکتی و در مبارزه با عوامل فساد و افراد فاسد موفق شود .

همچنین این سخن آقای موسوی ما کوئی صحیح است که باید به مسئله آموزش و پرورش و هدف های آن بنحوی توجه کنیم که آموزش و پرورش مملکت مطمئن ترین سلاح برای حفظ کشور و پیشرفت و ترقی جامعه ایرانی باشد. ما از پیشنهادها و تذکراتی که آقای موسوی ما کوئی دادند مثل توجه بشخصیت معلم - از بین بردن تبعیض - توسعه آموزش فنی و حرفه - جلوگیری از اعزام محصلین قبل از متوسطه استقبال میکنیم و از هیچ تلاشی برای رفع نارسائیهای کوتاهی نخواهیم کرد (احسنت)

و در اینجا روی سخن با آقای پزشکپور نیز هست ایشان گفتند جدلات دیگر راه گشای مشکلات مملکت نیستند این مطلب کاملاً صحیحی است و بهمین دلیل و با درک همین واقعیت است که ما میگوئیم هنگامی میتوان درباره این دولت قضاوت عادلانه داشت که نتیجه کار آن آشکار گردد دولت در همین زمان بسیار کوتاه اقداماتی کرده است که قبلاً انجام آنها اگر غیر ممکن نبود لاقلاً مشکل بنظر میرسید. بدیهی است در فرضی که خواهیم داشت کارنامه دولت نمایانگر خدمات صادقانه ای خواهد بود که حاکی از ایمان و عقیده دولت به انجام کار مردم و رفع مشکلات و برطرف ساختن عدم رضایت هاست.

آقای پزشکپور راجع به مدتی که عهده دار ریاست سنا بودم مطالبی فرمودند من هرگز اقدامی نکرده ام که موجب تضعیف قوه مقننه مملکت شده باشد فکر نمیکنم این مطلب در مورد شخص خود من صدق کند من هرگز و در تمام دوران خدمتگزاریم در این مملکت موجبی برای تحکیم حکومت توالتیر بوروکرات با آن کیفیت که آقای پزشکپور گفتند نبوده ام خواهش من از مخالفان دولت این است که در قضاوت نسبت باین دولت عجله نکنند زیرا بر اساس همان مطالبی که یکایک آقایان مطرح کردند اگر ما در خدمتگزاری و رفع مشکلات مردم موفق باشیم هیچ دلیل ندارد که نمایندگان مخالف دولت همچنان در صف مخالف باقی بمانند ما امیدواریم چیزی نگذرد که برای مخالفان دولت هم روشن شود که ما جز خدمت ب مردم و رفع مشکلات عمومی و تأمین نظم و آرامش و آسایش برای همه مردم هدف و نظری نداریم. ضمناً تصریح میکنم که ما مسؤولیت کلیه اعمال خود را قبول میکنیم و در مقابل مجلسین خود را مسؤول میدانیم (آفرین).

آقای امیری اشاره کردند که ایجاد بعضی از موانع بر سر راه ملت ایران موجب شده است که پیشرفت مملکت دچار اختلال گردد همانطور که ایشان اشاره کردند این یک واقعیت است که اگر راه سازندگی ملی را آلوده با روش ها و رویه های نامعقول نسازند امروز این مشکلات را نداشتیم. و درست بهمین دلیل باید در جهت ایجاد هماهنگی و همدلی برای رفع نارائیهات اقدام کنیم و دیگر نمک به زخم مردم نزنیم که ذکر مصیبت دردی را درمان نمیکند (صحیح است) همه ما نارائیهات را میدانیم و چون اینطور است بهتر آن است که راههای درمان را با کمک هم جستجو کنیم و هر چه سریعتر به

آماده سازی جامعه برای رفع ناتوانیها و نارادیهات پیرا زیم آقای اخلاقپور راجع بدولت سابق سؤالاتی کردند که متأسفانه این دولت در موضعی نیست که توضیحات کافی در آن خصوص بدهد. ولی در مورد دولت حاضر پاسخگو خواهیم بود.

آقای اخلاقپور میگویند با هرنوع قانون شکنی مخالفند ما هم با هرگونه قانون شکنی مخالفیم، ایشان میخواهند که احزاب را آزاد کنیم ما که آزادی فعالیت های سیاسی را در همان اولین اعلامیه دولت مطرح کردیم و با آنها وفادار مانده ایم، آقای اخلاق پور خود را طرفدار امنیت میدانند ما هم طرفدار امنیت هستیم ایشان با قانون حکومت نظامی مخالفند، ولی چرا این مخالفت خودشان را در قالب تضاد قانون اساسی با قانون حکومت نظامی مطرح میکنند از نظر دولت قانون حکومت نظامی مغایر قانون اساسی نیست بلکه وسیله ایست برای حفظ آن در شرایطی که حق حاکمیت ملی در خطر باشد.

اخلاق پور - جناب آقای شریف اماسی من با استدلال و تمسک به قانون اساسی ثابت نمودم که مخالف با قانون اساسی و اظهارات جنابعالی خلاف قانون اساسی و بی دلیل است. **نخست وزیر** - پیشنهاد های آقای جوادی نماینده گرامی مورد تأیید دولت است و در واقع همان مطالبی است که در برنامه دولت پیش بینی شده و مورد توجه قرار گرفته است و البته نسبت برفع تبعیضات و تفاوت مالیاتی بین دستجات کارگران اقدام خواهد شد.

آنچه آقای علی اصغر مظهری مطرح کردند در وزارت منطبق و برداشت دولت نسبت به مسائل و مشکلات موجود در مملکت نبود ما با ایشان برای تعقیب و مجازات همه کسانی که وظایف خود را انجام ندادند همراهیم و اختلافی از این بابت نداریم، اصلاح قوانین و مقرراتی که موجب مزاحمت و دردسر برای مردم شده اند مورد تأکید دولت هم هست و در برنامه دولت بان اشاره شده است توجه به سازندگی روستاها و سرمایه گذاری در کار راه سازی تأمین برق - تأمین آب - تأمین بهداشت و درمان مردم در سراسر کشور بالاخص در روستاها مورد اعتقاد راسخ دولت است و در برنامه دولت هم بان اولویت داده شده در این موارد هیچ اختلاف نظری وجود ندارد البته ایشان یک مقدار از گذشته و نحوه رفتاری که با ایشان کرده اند گلایه و شکایت دارند که این دولت نه بان وقوف دارد و نه خود را مسؤول آن میدانند، دولت حاضر خود را برای مدتی که افتخار خدمتگزاری داشته باشد در مقابل مردم و مجالس مقننه پاسخگو و مسؤول میدانند. آقای مظهری باید

بدانند اصولاً قبول مسئولیت در این شرایط چندان آسان نبود ولی آنجا که پای مملکت و منافع ملی در میان باشد دیگر مصلحت های شخصی مفهومی نخواهد داشت همه خدمتگزاران کشور بر احتی و بدون کمترین تردید از منافع و مصلحت خود برای تأمین منافع و مصلحت جامعه و مملکت میگذرند تمام نکاتی را که ایشان اشاره فرمودند یادداشت نموده ام تا مورد بررسی و اقدام قرار گیرد. در اینجا باین تأکید آقای دکتر رئیس که میخواهند دولت در رفع سریع نارائیهات حتماً معجزه کند ایراد نمیگیرم و امیدوارم توفیق حاصل شود ولی ناگزیر از ذکر این حقیقت هستم که متأسفانه دولت نه معجزه گراست و نه وعده بیجا میدهد این دولت میکوشد در حد توانائی های واقعی خود در خدمت مردم باشد و قول میدهد آنچه در قدرت دولت باشد در کمال صداقت در طبق اخلاص گذاشته و در انجام وظایف خود کمترین کوتاهی و نارائیه را جایز نشمارد و در جهت تأمین رضایت مردم آنچه لازم باشد انجام دهد.

آقای دکتر رئیس دولت واقعاً خود را مسؤول حفظ نظم و سلامت جامعه میدانند برای ما این مطرح است که بتوانیم آنچنان آرامشی بوجود آوریم تا موافق و مخالف دولت و آحاد و افراد این مملکت همه قادر به ابراز عقیده و نظر خود باشند و احساس اینضی و اعتماد کنند آزادی بی بندباری نیست اگر قرار باشد هر کس هر چه خواست بکند و هر چه خواست بگوید بی آنکه احساس مسئولیت کند، دیگر جایی برای آزادی بساقتی نیمانند و درست جای این حرفها همین مجلس است که باید با تکیه بر قانون اساسی از قدرت و احترام کافی برخوردار باشد در همین مجلس است که حاکمیت ملی شکل میگیرد و تبادل اندیشه ها راه تعالی هموار میکند از این رو دولت هم در محترم شمردن و حفظ حرمت و حریم مجلس با آقای دکتر رئیس کاملاً هم عقیده است و در این مورد با آقای بنی احمد هم کمترین اختلافی ندارد من خودم در مقام پارلمانی که داشتم همیشه حافظ این حریم و این احترام بوده ام و امروز هم در مقام رئیس دولت عقیده ام تغییر نخواهد کرد. آقای بنی احمد متذکر شدند که دولت چرا اجازه داد در تظاهرات روز عید فطر روز پنجشنبه شعارهای مخالف قانون اساسی بوسیله افرادی در میان جمعیت جمل شود، حرف درست همین جاست آنروز که خواستیم بر اساس قانون اساسی و برای حفظ دموکراسی و جلوگیری از بلوا و آشوب و درهم ریختن نظم جامعه جلوی این قبیل شعارها و آن نوع تظاهرات

غیر ملی و نشاندار را بگیریم بروی مأموران انتظامی و سربازان آتش اسلحه گرم و سرد گشودند و چنان کردند که اگر با قاطعیت و سرعت از آن پیش گیری نمیشد، مطمئن امروز آقای بنی احمد و دیگر مخالفان دولت نمیتوانستند در پناه دموکراسی و قانون اساسی در مجلس شورای ملی ایران این چنین افکار و عقاید خود را عرضه کنند و مطالب خود را مطرح سازند و پیام های خود را از طریق مطبوعات رادیو و تلویزیون باطلاع جهانیان برسانند (صحیح است) دولت برای اینکه این آزادی را تأمین کند ناچار به برقراری حکومت نظامی شد دولت نمیخواست کسی کشته شود دولت راضی نبود حتی قطره ای خون از بینی هموطنانمان بریزد و بهمین جهت هم کمال سعی و وسالت را در این راه معمول داشت اما چه میتوان کرد که عمل دیگران با این اعتقاد دولت سازگار نبود آنها که کار را به ناامنی و بلوا و تجاوز به حقوق فردی و اجتماعی مردم کشانده بودند میخواهند به ترتیب شده است در همان چند روز اول، دولت را در بن بست قرار دهند و سیاست آشتی ملی را منکوب سازند. با قاطعیت بعرض مجلس شورای ملی میرسانم که مسئول حوادث ناگوار روز جمعه دولت نبوده آن کسانی بودند که از قبل مقدمات چنین توطئه ای را فراهم آورده بودند، آنهائی بودند که شعارهای مخالف قانون اساسی و ضد ملی را بست عده ای دادند و آنان را بمیان صفوف مردم کشانند و از هیجانی که ایجاد شده بود سوء استفاده کردند عکس ها و فیلم هاییکه از تظاهرات روز پنجشنبه و جمعه تهران تهیه شده است گویای بسیاری از حقایق است.

از نمایندگان محترم تقاضا دارم به مدارک و اسنادیکه از سوی محافل خارجی درباره حوادث ایران منتشر شده و میشود بذل توجه کافی فرمایند تردید ندارم روشن خواهد شد که چگونه این حوادث با نقشه و پول خارجی ابعاد گسترده ای یافت، حضرات آیات عظام بویژه حضرت آیت اله العظمی آقای سید کاظم شریعتمداری که مورد احترام خاص من هستند (احسن است) مردم مسلمان و شریف را به آرامش و رعایت نظم دعوت فرمودند و از این رو تصور میشد جلوی هرنوع توطئه ای گرفته خواهد شد اما دیدیم که باین تذکر توجه نکردند، باید پرسید چه دست هائی موجب شد که تظاهرات طبیعی مردم رنگ دیگری بگیرد بجای پیام های سازنده ملی شعارهای ضد ملی و مخالف قانون اساسی و رژیم قانونی مملکت جانشین شود اموال عمومی مورد هجوم و غارت قرار گیرد، بانک ها، مغازه ها، مراکز فرهنگی و ملی با آتش کشیده شوند حرمت

ملی وحشت جامعه ملعه شود فکرنسبکم برای مردم شریف ایران حقایق روشن نشده باشد دیگر کمتر کسی است که عمق توطئه علیه استقلال و تنظیم مملکت را نداند و علل آنرا نشاند در اینجا لازم میدانم گزارشی را که از طرف دستگاههای انتظامی دولت باینجناب داده شده است جهت استحضار نمایندگان محترم وعموم افراد کشور قرائت کنم:

برخورد انتزاعی و تجریدی با وقایع روز ۱۷ شهریور ماه تهران و برخی دیگر از نقاط کشور، بدون آنکه به مقدماتی که از قبل برای ایجاد چنین حوادثی تدارک شده بود و هدفنایکه از تهیه چنین مقدماتی تعقیب میگردد، توجه گردد، در واقع میتوان تنها یک بررسی یک بعدی باشد. طبعاً در چنین حالتی هیچوجه نمیتوان شرایط نامطلوب و غیر عقلانی و ادار شدن دولت به برقراری فرمانداری نظامی را بطور کامل دید و توجیه کرد.

بنابراین برای آنکه قضیه از جهات مختلف مورد بررسی و ارزیابی قرارگیرد، توجه به نظرگاههای متعدد ضرورت دارد. نکته ای که مؤکداً باید مورد توجه باشد آنست که نه مردم واقع بین و نه دولت هیچکدام بر آن نبوده اند که در رابطه با مسائل اجتماعی، از زبان خشونت برای حل مسائل استفاده کنند، بنابراین باید در این رابطه عوامل دیگری را جستجو کرد. عواملی را که در میان گروههای مردم رسوخ کردند و خشونت را القاء نمودند. مدارک و قرائن انکار ناپذیر گواه آنست که بنا بر کیفیتها عامل اصلی بوده اند و برای اثبات این مدعا مدارکی ارائه میشود البته بخشی از مدارک فراوانیکه وجود دارد. اما قبل از پرداختن باین نکته، ضرورت دارد بعوامل دیگری که بر این وقایع تأثیر داشته اند، اشاره شود.

عوامل فساد، کم کاری، سهل انگاری، انحراف و اشتباه در دستگاههای اجرائی مملکت و در رابطه با مردم را نمیتوان نادیده گرفت زیرا اینها بوده اند که بدر نارضائی را افشاندند و به عوامل مترصد مجال بهره برداری داده اند. برای آنکه معلوم شود چگونه تظاهرات آرام مردم ویا گردهم آئی های مذهبی سالم بدل به صحنه عملیات خشونت بار گردیده و ابراز نارضائی به اقدامات خشن گشایده شده، توجه به مجموعه رویدادها ضرورت دارد. تخریب اماکن خصوصی و عمومی، شکستن شیشه های بانکها، ساختمانها، منازل و مغازه های مردم و آتش کشیدن و منهدم کردن مؤسسات، رویه ای است که در چند ماه اخیر در بسیاری از نقاط مملکت اعمال شده است. نکاهی بامار حوادث اسفبار، وسعت عملیاتی تخریبی

و الهامی را نشان میدهد، از تاریخ ۱۳۵۷/۶/۵ تا برقراری حکومت نظامی، مجموعاً ۱۲۳ مورد بمب گذاری در اماکن مختلف، ۱۸۴ مورد آتش افروزی، ۲۰ مورد حمله به تأسیسات دولتی و پلیس، ۱۵۸ مورد ایراد ضرب و جرح بمأموران، ۳۳۶ مورد شکستن شیشه و تخریب اماکن، ۳ مورد حمله به مأمورین، توسط عناصر اخلاکگر و خرابکار در سطح کشور صورت گرفته است.

جالب این است که عوامل خرابکار خود موجد چنین فجایعی بوده اند، برای تحریک خشم عمومی در اعلامیه ها و شب نامه های خود، ارتکاب برخی از این جنایات را بدولت منتسب کرده اند. از جمله ادعا کرده اند که سینما ر کس آبادان را عوامل دولت آتش زده اند. باید دانست که برای تحریک مردم و آماده سازی گروههای مختلف برای دست زدن به حرکات خشونت آمیز تنها از حادثه آبادان بهره برداری نشده بود. این تحریکات از مدتها قبل همزمان با حوادث اسفباری که در بهمن ماه سال گذشته در تبریز رخ داد وقایع بعد از آن، بمقیاس وسیعی در نشریات کمونیستها انجام میگردد. منتها آنها بعداً که ملاحظه کردند شرایطی بوجود آمده که نمیتوانند بنحو بهتری از طریق مذهب به مقاصد خود دست یابند، به مذهب روی آوردند و در صفوف مسلمانان رخنه کردند. آنها در مساجد و مجالس مذهبی بحرکت پرداختند و متأسفانه نیات شوم و ضد قانون اساسی خود را با خواست های معقول مردم مسلمان مخلوط کردند. کمونیستها هنگامیکه مشاهده کردند، بمناسبت های مختلف اجتماعات مذهبی برپا میشود، در صدد برآمدند که این اجتماعات را بدل به تظاهرات کنند و به تظاهرات جهت مطابق اهداف و نظرات خود بدهند.

به همین مناسبت بود که یک دستور العمل شامل و اصل تهیه کردند و در آن آموزش خرابکاری و مقاومت مسلحانه دادند. آنها در این دستور العمل صریحاً بعوامل خود یادآور شده بودند که از اجتماعات مردم در جریان برگزاری مراسم عید فطر بهره برداری کنند و دیدیم که تا حدود زیادی هم موفق شدند. شعارهایی که در اجتماعات عید فطر در بعضی از نقاط کشور و در تظاهرات تهران دیده میشد، معلول ملحوظ داشتن مفاد این دستور العمل بود.

سال ۱۳۵۷ تحت عنوان «وظائف هواداران جنبش انقلابی در مرحله کنونی» منتشر کرده و با صراحت نقش افراد را در «سازمان دهی جنبش های اعتراضی مردم» که جنبه اقتصادی وصفی دارد» مورد تأکید قرار داده است، بعلاوه کمونیست ها در یک اجلاس که در اروپای شرقی تشکیل دادند و به پلنوم وسیع مشهور شد، علت اساسی شکست خود را «کم بها دادن به عامل مذهب در ایران» تلقی کردند و از همان زمان بر آن شدند که برای نیل به هدفهای خود از تعمیم مذهب عبور کنند.

بر این مبنا سالها بعد در ایران یک گروه تروریست شکل گرفت که ادعا میکرد اساس ایده نولوژی آن بر اصول اسلامی مبتنی است، و متأسفانه گروههایی از جوانان این مملکت را که اعتقادات پاک و صاف مذهبی داشتند آلوده ساخت و در مسیر اهداف خرابکارانه قرارداد.

همه میدانند که، ما ر کسبستها اصولاً در باره دین چگونه میاندیشند. اما وقتی پای استفاده از عامل دین و مذهب ب میان میآید از هیچ نوع عوامرغیبی دریغ ندارند. رساله «حزب توده ایران و جنبش مسلمانان» مؤید این واقعیت است، در متن این رساله که در خرداد ماه سال جاری (۱۳۵۷) انتشار یافته و مستقیماً در رابطه با وقایع اخیر ایران برشته تحریر درآمده است چنین آمده است:

«ما اکنون شاهد یک روند تاریخی بسیار با اهمیت از لحاظ نزدیکی همکاری زحمت کشان مذهبی و هواداران جهان بینی طبقه کارگر در میدان واقعی نبرد بخاطر دگرگونیهای بنیادی در نظام کهنه و بوسیده سرمایه داری هستیم... حزب توده ایران همیشه مبارزان مسلمان را حتی هنگامیکه با حزب ما هم مناسبات دوستانه ای نشان ندادند، محترم شمرده و همواره دست دوستی و همکاری و اتحاد را بسوی آنان دراز کرده است.....»

منظور از اشاره به این موارد تنها و فقط به آن جهت نیست که نحوه برخورد کمونیست ها با مذهب روشن شود بلکه هدف دیگری نیز دنبال میشود که عبارتست از نشان دادن کیفیت و چگونگی دخالت کمونیست هادر جریان ناآرامیهای که در کشور عزیزمان رخ داده است. آنها با این شیوه ها سعی کردند حرکت مردم را در جهت هدفهای سیاسی خود رهنمون شوند و در این راه بعد غیر قابل تصوره نشر اکاذیب و انتشار اخبار جعلی پرداختند و اذهان عمومی را مشوب ساختند و متأسفانه بر پاره ای از عناصر مذهبی و اهل منبر اثر گذاشتند تا جائیکه دیده شد بعضی از شعارهای کاملاً مارکسیستی از منابر تکرار میگردد.

در جریان ماه مبارک رمضان کوشش کمونیستها و متحدین آنها بر این بود که با انجام عملیات تخریبی و دادن شعارهای ضد ملی و بوجود آوردن زمینه های لازم، از احساسات مذهبی مردم سودجوئی کرده و برخورد های شدید بین مردم و نیروهای انتظامی بوجود آورند و متأسفانه از اجتماعات وسیع مردم در مراسم عید فطر استفاده کامل کردند.

در روز عید فطر که اجتماعات وسیع مذهبی بطور طبیعی تشکیل شده بود مأموران انتظامی دستور اکید داشتند که در جریان برگزاری مراسم مذهبی مردم حداکثر تسهیلات را فراهم آورند و با کمال متانت و خونسردی، حتی در مقابل شعارهای مضره عکس العمل نشان ندهند.

عوامل مخرب در رابطه با تعقیب هدفهای خود اینطور تصمیم گیری کرده بودند که اگر مأموران در مقابل اخلاکگری و حملات و دادن شعارهای مضره عکس العمل نشان دادند که تعبیر آن بخون کشیده شدن مراسم مذهبی مردم خواهد بود و اگر ساکت ماندند، آنها میتوانند با شعارهای تندو تحریک آمیز افراد دیگری را تبلیغ و بخود ملحق سازند.

اما از آنجا که مراسم عید فطر بگونه ای گذشت که نتیجه مورد نظر آنها را در بر نداشت، ب فکر حادثه آفرینی های تازه افتادند و دقیقاً این امر علت تداوم اجتماعات و تظاهرات روزهای بعد بود که ضمناً با مراسم مذهبی بهیچ وجه ربطی نداشت.

عید سعید فطر و اجتماعات مذهبی مردم از روز ۱۴ شهریور تمام شده بود و دلیل مشخصی هم وجود نداشت که اجتماعات بعدی تشکیل شود. چرا بازم اجتماعات تشکیل شد؟ چرا مردم دعوت به اجتماع در تقیسات معینی از شهر شدند؟ حقیقت این است که این اجتماعات دیگر مذهبی نبود، منظور آنها این بود که مردم جمع شوند و عوامل آنها در بین مردم به تخریب بپردازند و از احساسات آماده ای که در روزهای قبل از آن بوجود آورده بودند، برای نیل به مقاصد خود بهره برداری کنند. مختصر دقتی به مجموع رویدادهای واقع شده در فاصله روزهای ۱۴ تا ۱۷ شهریور ماه در تهران چه از نظر فعالیت های خرابکارانه و تروریستی چه از نظر تخریب و آتش سوزی و بالاخره نوع شعارهایی که داده شد، کاملاً خبر از یک توطئه ریشه دار بمنظور گسترش بخشیدن به هرج و مرج و ناامنی میداد.

در روز ۱۴ شهریورماه و شب هنگام همان روز در نقاط مختلف تهران و برخی از شهرهای کشور، اقدامات خرابکارانه و آتش زدن مؤسسات خصوصی و عمومی تشدید گردید.

صبح روز ۱۵ شهریورماه/۱۳۵۷ یک گروه تروریست کمونیست با مسلسل و نارنجک به یکی از قزلرگله‌های شهربانی حمله کرد. اگرچه در این حادثه اسفبار فقط یک نفر از مأمورین شهربانی شهید شد، معهداً توطئه بسیار وسیع بود و وسایلی که برای عملیات مهیا کرده بودند در صورتیکه به‌طور کامل مورد استفاده آنها قرار میگرفت، قادر بود جان تعداد زیادی را بگیرد، اما خوشبختانه تروریست‌ها در اجرای تمامی نقشه خود ناموفق ماندند و گریختند آنها در اعلامیه‌ای که از قبل تهیه کرده بودند و بعد از اجرای طرح تروریستی از خود بجای گذاشتند اشاراتی کرده بودند که نشان میداد آنها با تهیه اسلحه و نارنجک و عواید آتش از قصد اقدامات وسیعتری را داشته‌اند که فقط در اجرای بخشی کوچکی از آن توفیق حاصل کردند.

متعاقب حادثه مذکور و انتشار اعلامیه گروه تروریست نشین دیگری از طرف حزب منحل توده بصورت فوق‌العاده منتشر گردید که در آن شعارهای موهنی علیه رژیم قانونی کشور درج شده بود. در نشریه حزب منحل توده زیر عنوان «حماسه اتحاد و قیام خلق» مطالبی نوشته شده بود که به روشنی نشان میداد کمونیست‌ها توطئه وسیعی را برای نابودی استقلال و موجودیت ملی تدارک دیده‌اند.

علاوه بر آن، اطلاعات متعدد و مکرری میرسید و حکایت از آن داشت که گروه‌های تروریست و کمونیست و دستجات تحریک شده در برخی مجامع مذهبی، در تدارک مقدماتی برآمده‌اند که در تظاهرات و اجتماعات روزهای بعد دست به اقدامات مسلحانه و ایجاد آتش سوزیهای وسیع بزنند.

مجموع این موارد و تراکنهای متعدد و اعلامیه‌های متنوعی که پراکنده شد و مفاد همه آنها علیه قانون اساسی کشور بود، دولت را بر آن داشت که بمنظور جلوگیری از خونریزی و نهب و خرابکاری اعلامیه‌ای صادر کند و از تظاهرات خارج از محدوده مقررات قانونی جلوگیری نماید.

اعلامیه صادر شد و با اطلاع عموم هم رسید، اما در عمل مشاهده شد که نیروهای مخرب اعتنایی بتوصیه دولت نکردند و جماعتهای از مردم را بدنبال خود کشیدند

در تظاهرات روز ۱۶ شهریورماه وضعیت از حالت عادی خارج شده بود، شعارهایی که داده میشد، دیگر شعارهای مذهبی نبود. تراکنها و اعلامیه‌ها مستقیماً علیه رژیم و موجودیت کشور بود. تکرار همه این شعارها مقدور نیست و برخی از شعارها چنین بوده است.

«زحمتکشان ایران متحد شوید»

«واژگونی رژیم سلطنتی و استقرار جمهوری ملی و دموکراتیک»

«تبریز مستقل شد»

«نابود باد رژیم سلطنتی ایران (نمایندگان - غلط کردند)»

«تنها راه آزادی جنگ مسلحانه است»

و شعارهای سراسرنهون علیه مقننات ملی که ذکر همه آنها ممکن نیست.

باین ترتیب ملاحظه شد که این دیگر یک اجتماع طبیعی مردم نیست بلکه عوامل اخلاک‌گرواً در صدد سوء استفاده هستند و میکوشند بابکارگرفتن تجارب قبلی و بدور از اشتباهاتیکه در گذشته مرتکب شده بودند، طغیان را ایجاد کنند. آنها بهمین جهت به اعلامیه دولت توجهی نکردند و برای اجرای مقاصد خود برپائی تظاهرات را از روز ۱۷ شهریور تا سه یا چهار روز بعد از آن اعلام و بر این مبنا تبلیغات وسیعی کردند.

علاوه بر موارد بالا گزارشات متعدد و مشروحي که از طرف سازمانهای انتظامی میرسید، نشان میداد که توطئه وسیعی برای برهم زدن نظم سلطنتی از جانب عوامل کمونیست و تروریست چیده شده است.

با در نظر گرفتن تمام این ملاحظات بود که دولت ناچار شد برای حفظ مملکت و قانون اساسی و مذهب حقه جمفری برخلاف میل و هدف اصلی خود تن به برقراری فرمانداری نظامی در تهران و نقاطی که در مقیاس کوچکتر وضعی مشابه پایتخت داشتند بدهد.

حوادث روز بعد در تهران نشان داد که پیش‌بینی دولت نسبت به روند مخاطره‌آمیز تظاهرات منطبق با واقعیت بوده و علیرغم حضور سربازان و مأمورین با زهم تظاهرات اخلاک‌گرا نه همراه با آتش زدن مؤسسات و تخریب اماکن و حمله به مردم و مأمورین انتظامی جریان سریعی داشت. با وجود آنکه به کرات در محل اجتماعات بوسیله بلندگو برقراری فرمانداری نظامی اعلام میشد و قیلام از رادیو پخش شده بود و از مردم دعوت میگردد که متفرق شوند معهداً توجهی نشد و عوامل اخلاک‌گر با

خیابان همه‌جا مردم علاقمند سرنوشت مملکت هستند و برای اینکه این مشارکت متبلور شود ناگزیر باید در فراهم ساختن موجبات این مشارکت کترین مسامحه روانداریم آقای شیخ الاسلامی تذکراتی دادند و عنوان کردند که باید از راه نوسازی و توجه به عمران ملی بحوی رفع احتیاجات عمومی بشود که در مردم واقعاً آن دلچسکی لازم برای همکاری با دولت بوجود آید باید عرض کنم راه ما همین است و باین امید بسته‌ایم که با کار صمیمانه خودمان این رابطه را هر چه بیشتر استوار سازیم. آقای پارسای مطلق اشاره کردند برنامه نوشتن آسان است ولی اجرای آن سخت است، شاید بهتر باشد بگوئیم هم برنامه نوشتن صحیح و هم اجرای آن تلاشی بعد کفایت معقول میخواهد که امیدواریم دولت حاضر از این بابت توانائی کافی داشته باشد.

در مورد مسکن نیز که مورد تأکید آقای پارسای مطلق قرار گرفت ضمن تأیید نظر ایشان باید بگویم که این دولت فقط در ایجاد واحدهای مسکونی ارزشمیت سرمایه‌گذاری خواهد کرد و برای اجرای این برنامه دستور لازم به وزارت مسکن و شهرسازی داده شده است و اما در باره مبارزه با قاچاق مواد مخدر و جلوگیری از آلوده شدن جوانان باید یادآور شوم که وزارت بهداری و بهزیستی این وظیفه خود را با قاطعیت دنبال خواهد کرد.

و همچنین در مورد اراضی داخل و خارج محدوده دستور داده شده است که در اسرع وقت تکلیف قطعی مردم روشن شود تا کلیه مشکلاتی که از این جهت وجود دارد برطرف شود.

مطالب آقای رفعتی در مورد وطنخواهی عشایر ایران کاملاً مورد تأیید دولت است و ما تردید نداریم که در آینده هم این هموطنان عزیزمان وظایف ملی و میهنی خود را بدرستی انجام خواهند داد.

همچنین آنچه آقای یزدی عنوان کردند چه در زمینه کشاورزی و چه در مورد صنایع ملی، مسائل اجتماعی و حفظ بیت‌المال مورد تأیید دولت است این مطالب در برنامه دولت مورد توجه و تأکید قرار گرفته است و من از آقایان نمایندگان گرامی متشکرم که با اعتقاد و ایمان مسائلی را که مورد علاقه مردم است عنوان میفرمایند. از آقای قاضی نیز باید تشکر کنم که مطالب جامعی برای روشن ساختن چگونگی حوادث اخیر مطرح فرمودند و هشدارهای لازم را دادند ایشان ضمناً از دولت خواستند که اعلام کند چرا به برقراری حکومت نظامی اقدام

سنگ و آجر و اسلحه و دیگر وسائل به مأمورین حمله کردند و به آتش زدن و تخریب پرداختند و بهیچوجه به اظهارهای مکرر و توصیه مأمورین اعتنایی نشان ندادند و عملیات تخریبی و شعارهای توهین‌آمیز را به نقاط دیگر گسترش دادند. با این وجود مشاهده میگردد که چنانچه تظاهرات مذکور که بدل باغشاش و خرابکاری شده بود، کنترل نمیگردید بی‌تردید دامنه آن سطح شهر را فرا میگرفت و گروههای زیادی از مردم در آتش‌های برافروخته شده از جانب اخلاک‌گران و خرابکاران میسوختند و تعداد کثیری از مردم بی‌گناه جان خود را از دست میدادند مراکز حساس شهر از جمله مجلس شورای ملی، سازمان رادیو تلویزیون و سازمانهای آب و برق به تصرف اخلاک‌گران در میآمد و بی‌تردید تظاهرات به شورش کمونیستی تبدیل میشد که اقدام بموقع دولت از به ثمر رسیدن این توطئه عظیم جلوگیری کرد و آنرا خنثی ساخت.

آقای بنی‌احمد میگویند چند شعار خلاف قانون اساسی را بهانه اعلام حکومت نظامی قرار داده‌ایم آیا واقعاً چنین بوده است؟ آیا این شعارها بخودی خود خطر آفرین بودند؟ پاسخ این است که این شعارهای ضدقانون اساسی نمایانگر توطئه‌ای بودند که اگر بموقع جلوی آن گرفته نمیشد ناگزیر بودیم عواقب وخیم آنرا بپذیریم من قبول دارم که برای تعمیم دموکراسی باید تاوان بدهیم اما این تاوان هرگز نمیتواند استقلال و تمامیت مملکت و رژیم آن باشد، چه کسی مسئولیت این فاجعه را برعهده میگرفت.

من تردید ندارم نمایندگان مخالف دولت هم در این زمینه با من موافق هستند. زیرا همه آنها را میهن‌پرست و ایران‌خواه میشناسم.

من با آقای فرهنگ میگویند موافقم که میگویند آنچه از برنامه مهم تر است نحوه اجرای آن است، که این جز در رابطه با ایمان و عقیده مجربان ممکن نمیشود، چنانکه نارسائیهائی که در اجرای پاره‌ای از مقررات داریم نتیجه همین بی‌ایمانی‌هاست من قبول دارم که مردم دیگر از هر گروه و هر طبقه نسبت باین مسائل بسیار حساس شده‌اند و حق هم دارند یعنی همانطور که آقای دکتر شیروانی هم اشاره کردند مردم دیگر میخواهند خیلی دقیق با همه مسائل جامعه خود آشنا باشند در دانشگاه، در کارخانه، در مزرعه، در بازار و در کوچه و

کرده است، فکر میکنم قسمتی از دلایل همان بود که خودشان مطرح کردند و مدارکی بود که به رؤیت نمایندگان محترم رساندند و منتهی که قبلاً مفصلاً تشریح کردم علیهذا آنچه در اینجا گفته شد تردید باقی نگذاشته است که توطئه در حال تکوین در جهت براندازی رژیم کشور عزیزمان بود و هنوز هم کاملاً منتفی نشده است. در این مورد توجه به مطالب آقای قائمی ضروری است که مملکت را همه مردم حفظ میکنند و آبادگی ملی جز در پناه مشارکت همگان امکان پذیر نیست و این واقعیتی است که باید بان کمال توجه را داشته باشیم. راجع بمسائل دیگری که اشاره فرمودند بررسی و اقدام لازم بعمل خواهد آمد.

آقای علی نظمی اشاره کردند که باید مردم را قبول داشت و دولت باید رابطه دائم خود را با مردم گسترش دهد این تأکید کاملاً صحیح است و اتفاقاً این دولت میخواهد دولت آشتی ملی باشد و در این راه تمیخواهد کوتاهی کند، دولت بارها عنوان کرده است که خود را دور وجد از مردم نمیداند و درست بهمین جهت درقبال جامعه احساس مسئولیت میکند، احساس مسئولیت نسبت به اعمال و گفتار خود.

آقای علی نظمی فرمودند اگر دولت خود را خدمتگزار میدانند نباید در تعقیب و مجازات خاطبان کوتاهی کند این تذکر بجاست بویژه از آنجهت که در برنامه دولت نیز موضوع تعقیب و مجازات گناهکاران و متجاوزان بحقوق مردم و ناراضی ترانشان مورد تأکید قرار گرفته است مبارزه با فساد و فاسد را از همان روز نخست شروع خدمتگزاری این دولت خاطر نشان ساختیم و در این طریق کمترین سیامحه روانداشته ایم یکی از راههای اصولی مبارزه با فساد گماردن افراد سالم - زحمتکش با اعتقاد و وطنخواه در پستهای حساس دولتی است این کار میتواند تحول لازم را در پناک سازی کامل دستگاه اداری موجب شود و در چنین صورتی است که تبعیض هائیکه آقایان از آن سخن گفتند از میان خواهد رفت البته تصدیق میفرمائید برای رسیدن باین مرحله احتیاج به زمان است، انقلاب اداری چیزی نیست که بتوان با یک اعلامیه یا بخشنامه و چند نطق کوتاه و بلند بان رسید، انقلاب اداری در گروی آموزش صحیح تغییر و تصحیح تشکیلات و اصلاح قوانین و مقررات است و تا زمانیکه باین سه رکن اساسی با صداقت و اعتقاد توجه نشود نمیتوان به نتایج آن امیدوار بود و آنگاه که در این مقوله با مال اندیشی و عزمی راسخ و بی تزلزل ورود کنیم بسیاری از دیگر نارسائیهها و کمبودها جبران خواهد شد. حتی

بان مرحله از جنب همکاری ملی که آقای دکتر طیب آنرا مشکل میدانند باسانی خواهیم رسید، از نظر دولت هیچ معضل غیر قابل حلی در رابطه با گروههای اجتماعی و سیاسی وجود ندارد در برنامه دولت همه چیز بر مبنای احترام به قانون اساسی و اجرای دقیق آن مطرح شده است وقتی گروههای سیاسی و اجتماعی هم این اصل را قبول کنند دیگر جای بحثی باقی نمیمانند جز اینکه همه ما بآنچه میگوئیم واقعاً مؤمن و وفادار باشیم، دولت قانون اساسی را میزان کتار خود میدانند و سیاست آشتی ملی را از همین موضع و دیدگاه تقویت و اعمال میکنند.

آقای دکتر طیب اشاره کردند که مملکت به لب پرتگاه رسیده است و تا یک حکومت ملی بوجود نیاید این خطر بر طرف نخواهد شد نمیدانم ایشان چه نوع حکومت را ملی میدانند ولی من که دولت حاضر را یک دولت قانونی ملی و خدمتگزار و نگهبان قانون اساسی و مجری آن میدانم این امیدواری را دارم که در آینده ای نه چندان دور نه فقط ایشان بلکه همه مخالفان کنونی دولت با ارزشیابی کار دولت در قضاوت خود تجدید نظر کنند و اجازه فرمایند در برداشت ها و داوریهها عجله نکنیم که آثار مترتب بر آن بمصلحت جامعه ما نخواهد بود و اگر آقای طیب آنطور که فرمودند واقعاً به ضرورت ایجاد حساب و کتاب در جامعه معتقدند باید اجازه فرمایند که

بدون رسیدگی بهمین حسابها و کتابها درباره هیچکس هیچ قضاوت و اقدامی نشود و این اولین درسی است که باید از کتاب قانون اساسی ایران بگیریم تا صیانت و ایمنی جامعه ملعبه خواست این یا آن نشود ما نباید و نمیتوانیم مصالح ملی را نادیده انگاریم و در شتاب ناسازگار با حرکت سالم جامعه براهی کشانده شویم که عدالت و آزادی متأثر و منکوب گردد. و از موضع همین منطقی است که ما باتکیه بر سیاست و واقعیتان مرحله بمرحله نارسائیهها را بر طرف میسازیم و عدم رضایتها را از میان بر میداریم تا چنان راه مردم هموار شود که همه توانائیهای ملی بخدمت نوسازی و بازسازی مملکت قرار گیرد و در این خصوص کاملاً بانظر آقای معینی جاغروند موافقم که برای ساختن آینده باید گذشته را بدرستی و با بی غرضی اما با قاطعیت بررسی کرد و خوب و بد را از هم تمیز و تشخیص داد، جنبه های مثبت و صحیح کار را تقویت نمود و دنبال کرد و موارد ضعف و موجبات ناسامانیهها را باز شناخت و بطرفی مقتضی بانها خاتمه داد. و این یکی از مطالب اساسی بود که آقای ظفری

هم در مطالب خود بان اشاره کردند. بویژه آنجا که بسیاری از دردها را نتیجه برنامه ریزیهای غلط دانستند و عنوان کردند که برنامه ریزان مملکت باید آرمان خواه باشند و این دقیقاً به آن معنی است که برنامه ریزی باید مبتنی بر تمامی خصوصیات و ویژگیهای دینی، قومی و ملی ما باشد تا اجرای آن در هیچ مرحله در تضاد با حرکت طبیعی جامعه و مردم قرار نگیرد، بدیهی است برنامه ریزی کشاورزی و صنعتی نیز از این قاعده مستثنی نیست، درباره کشاورزی و صنعت تقریباً همه نمایندگان محترم اعلام نظر فرمودند لازم میدانم خاطر نشان سازم که نه تنها حمایت از کشاورزی بمنظور رفع تنگنا هائیکه در این بخش بوجود آمده ضرورت اجتناب ناپذیر دارد بلکه حمایت از صنایع سالم کشور بویژه صنایع ماشین سازی و صنایع تبدیل کننده مواد خام اولیه به کالاهای صنعتی دارای اهمیت خاص است.

مادر ۱۵ سال گذشته برای اعتلای صنعتی کشور تلاش بسیار کرده ایم بدون تردید به همه مواضع صنعتی که انتظار داشتیم و یا عنوان میکردیم دست نیافتیم اما نباید فراموش کنیم که زمینه صنعتی شدن کشور به کیفیتی فراهم شده است که نادیده گرفتن همه تلاشها و توجه نداشتن به پیشرفت ها منصفانه و عاقلانه نیست همه میدانیم صنعت ماشین سازی و موتور سازی و صنایع ابزار سازی، صنایع پتروشیمی و صنایع فولاد هم اکنون بشاباه اهرم صنایع «مادر» راه عدم وابستگی کشورمان را به کالاهای صنعتی خارجی هموار میسازد و شک نیست اگر حمایت معقول از این حرکت سالم صنعتی صورت بگیرد بی تردید توسعه کشاورزی و مکانیزه شدن آن نیز که در رابطه با این صنایع مطرح میشود، بنحو مطلوب امکان پذیر خواهد بود. از این رو نباید از شناختن اهمیت پیشرفت های مملکت در گذریم و بگذاریم همه چیز در متنی گسراشی دفن شود، این حقیقت را فراموش نکنیم که طی ۱۵ سال گذشته ایران به بسیاری از مواضع تعالی و ترقی دست یافت که انکار ناپذیر است و امروز هم باید آنچنان بیاندیشیم و عمل کنیم که مواضع دیگر پیشرفت ملی را فتح کنیم و آنچه را که میبایست نیکردیم و نکرده ایم بشناسیم و برای دست یافتن بان درنگ نکنیم و الانتها به جستجوی نامرادیها رفتن هیچ مشکلی را حل نمیکند و هیچ گروهی را نمیکشاید و چه بسا موجبی برای اشتباهات و ندانم کاریهای دیگر شود.

باین موضوع بسیار اساسی آقای پروفیسور یغمائی اشاره کردند بویژه آنکه فرمودند بخش اطلاعات جعلی شایعه

پراکنی و دست زدن به تحریکات عمومی همه بخاطر آنست که دشمنان ملت ایران بشمر رسیدن سیاست آشتی ملی را ضربه نابود کننده نفاق افکنی هائی میدانند که تنها در پناه آن، شرایط لازم برای درهم شکستن امنیت و آرامش و سلامت این کشور فراهم میآید و شاید هم بهمین علت است که از هیچ اقدامی برای سرنگرتن این پیوند مودت و جاوگری از ایجاد فضای لازم بمنظور تحقق آشتی ملی خودداری ندارند و زهر بدبینی و بی اعتمادی را مستمراً بکام جامعه فرو میریزند اما پذیرفته شدن این شایعات از سوی مردم ناگوار است گرچه دیگر کم کم دست های ناپاک شناخته شده اند، ملاحظه میفرمائید طرح مسائل بصورت نادرست تا چه حد میتواند درجه آسیب پذیری جامعه را افزایش دهد و موجب تزلزل گردد در همین حوادث اخیر شاهد بودیم که چگونه عده ای با نشر اکاذیب به مشوب کردن افکار عمومی میپرداختند و ناآرامی فکری بوجود میآوردند که متأسفانه هنوز هم در جریان بازتاب زیانبار آن قرار داریم، ما نمیتوانیم از کنار این مسائل بسادگی بگذریم و نسبت به فعالیت های مخرب که امنیت و آسایش مردم را بمخاطره انداخته است بی توجه بمانیم برای ما کاملاً روشن است که اگر بموقع اقدام به جلوگیری از توسعه حوادث و ادامه درگیریهای متمرکز یا پراکنده خیابانی نمیکردیم دچار فاجعه بزرگی میشدیم که جبران آن برای ملت شریف ایران چندان ساده نبود. باید تأکید کنم که اشاره آقای یغمائی و دیگر آقایان باین موضوع کاملاً بجاست زیرا آزادی تنها در محیط امن و آرام میتواند تعمیم یابد والا هرگز دیده نشده است که آزادی در هرج و مرج و در فضای تروریسم نضج یابد و قوام پذیرد پس اگر در برنامه دولت از موضوع امنیت و آرامش صمیمانه جانب داری شده است علت آن کاملاً واضح است، این هدف مقدسی است که مورد توجه خاص یکایک نمایندگان محترم است و اصولاً اجازه نخواهم بر این موضوع تکیه کنم که کمتر مطلبی در گفتار آقایان نمایندگان وجود دارد که در برنامه دولت بان اشاره ای نشده باشد پس وقتی آقای واحدی در مقام مخالف دولت عنوان میفرمایند مسائل مورد نظرشان در برنامه دولت وجود دارد موجب خوشوقتی من است زیرا بمنظر میسرند هیچ اختلاف اصولی میان دولت و نمایندگان محترم وجود ندارد که در حقیقت باید هم چنین باشد زیرا هدف همه اعتلای میهن و پیروزی مردم ایران و تحکیم مبانی مشارکت و وحدت و یکپارچگی است چرا که جز این طریق

در هر مشکلات و در سایرینها توافق نخواهیم یافت. ...
 در صورتی که در موردی بر آفاق اطمینان ندهیم که دولت ...
 در صورتی که در موردی بر آفاق اطمینان ندهیم که دولت ...
 در صورتی که در موردی بر آفاق اطمینان ندهیم که دولت ...
 در صورتی که در موردی بر آفاق اطمینان ندهیم که دولت ...
 در صورتی که در موردی بر آفاق اطمینان ندهیم که دولت ...

در این باب یادآور می‌شوم که همه ما در محضر عدل ...
 می‌دانیم که دادگاه وجدان خود چیزی پنهان نداریم. از ...
 آنچه کرده‌ایم و آنچه بر ما رفته است چیزی قابل تکتمان ...
 یا عیب نیست. این دولت در شرایطی مسئول اداره امور ...
 کشور است که احساس می‌شود باید با قاطعیت و شهامت و ...
 تدبیر و بصیرتی بر مراتب بیشتر از گذشته بکار مملکت ...
 پرداخت و ما می‌دانیم که ادعای زیادی داشته باشیم تا توکل ...
 به خداوند قبول مسئولیت کردیم (آفرین) و تا روز آغاز ...
 نمودیم و طی همین مدت کوتاه آنچه توانستیم برای رفع ...
 مشکلات نکریم و اکنون بایرنامه کار خود در ساخت ...
 مقدس مجلس شورای ملی تابع رأی نمایندگان مردم ...
 خواهیم بود (احسنت) اگر بهارای بدهید میبایم و در ...
 کمال سلامت و اخلاص به مملکت و مردم خدمت میکنیم ...
 اگر هم رأی ندهید جرئی نداریم برخمس می‌شویم و کار ...
 را به خدمتگزار دیگری و میگذاریم (آفرین) با عرض تشکر ...
 و سپاس از جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی و ...
 نمایندگان محترم. (احسنت - احسنت).

۴ - **اخطار نظامنامه‌ای در سبب آقای محسن پزشکی**
 رئیس - آقای پزشکی بر ما میسر نمی‌آید.
 پزشکی - جناب آقای رئیس، همکاران گرامی، من و ...
 دیگر نمایندگان اقلیت و کسان همه نمایندگان مجلس ...
 شورای ملی با نهایت دقت و مخالفت مسوط و توأم با ...
 جلال بسیار زبنا و منجم و دل انگیز جناب شریف

اساسی را استماع و استماع کردیم چند نکته‌ای بود که ...
 بایست عرض کنیم، نکته اول مربوط به آنچه بود که ...
 نسبت به مسئولیت‌های انصرافی نا پذیر قوه مقننه ایران ...
 اعم از مجلس شورای ملی و یا مجلس سنا در ایجاد این ...
 ناپسائانها و آن چقدر که من حیث المجموع من بعنوان ...
 ایجاد و ابقاء و استقرار حکومت توانسته بود که عرض ...
 کرده عنوان فرمودند، و آن این است که بالنسبه فرمودند ...
 اگر من مسئولیتی دارم میپذیرم ولی باید نمایندگان مجامین ...
 هم بدانند که مسئولیتهائی داشته‌اند. این سختی است ...
 درست، ولی من باب بیان یک واقع گوئی باید عرض کنم ...
 من و دیگر دوستان بان ایرانست و در این دوره تا آنجائی ...
 که دیده‌ام، دیگر نمایندگانی که تر صفایت هستند ...
 در این دوره و در دوره پیش از آن، از این هنگام که قسم یاد ...
 کردیم، که نسبت به اصول قانون اساسی وحدت ملی و ...
 نظام مشروطه سلطنتی و حاکمیت ملی صدیق و وفادار ...
 باشیم، (احسنت) من و دیگر دوستانمان با وجدان، با نهایت ...
 بیداری، با نهایت صداقت، با نهایت جانپنازی به این ...
 وظیفه عمل کردیم، من باید عرض کنم که خودم و نه ...
 هیچ نماینده بان ایران نیست در پیشگاه ملت ایران به ...
 سبب عدم انجام چنین وظیفه‌ای مقصر نمیدانم (همه ...
 نمایندگان)، من به این مناسبت آرزو دارم روزی دادگاه ...
 خاص ملی تشکیل بشود و در این دادگاه خاص ملی ...
 یکایک کسانی که در مواضع گوناگون بوده‌اند، اعم از ...
 مواضع اجرائی یا قانون گذاری، به یکسجا که ملی ...
 کشیده بشوند، تا معلوم بشود چه کسانی وظیفه خود را ...
 انجام داده‌اند و چه کسانی انجام نداده‌اند، من ...
 هنگامی که در مجلس در مورد لوایح مختلف صحبت ...
 کردم از جمله جناب آقای شریف اساسی، وقتی که ...
 لایحه اصلاح بهره‌ای از مسواد و ...
 قوانین مربوط به دادگستری از مجلس سنا آمد، قانونی ...
 که کلا مغایر با قانون اساسی بود که حتی بدون تغییر ...
 یک واو، همانطور که دولت به سنا داده بود، و تعجب ...
 میکنم جنابعالی که در رأس مجلس سنا بودید و آگاه به ...
 مسائل قانونی و موازین قانون اساسی بودید چگونه رخصت ...
 و فرصت دادید که چنین قانونی از سنا بگذرد و به شورا ...
 بیاید و اگر مقاومت بسیاری از نمایندگان مجلس شورای ...
 ملی نبود آن لایحه مغایر قانون اساسی (منصوریان) به ...
 چه عنوان اجازه بدهید جناب رئیس که این حرف‌ها را ...
 بزند (اعتراض نمایندگان).

رئیس - آقای پزشکی به کفایت مذاکرات رأی ...
 داده‌اند جنابعالی دوباره در برنامه دولت صحبت می‌کنید؟
 پزشکی - جناب آقای رئیس اخطار نظامنامه‌ای ...
 است و حق دارم ۱۵ دقیقه صحبت کنم طبق ماده ۷۴ ...
 متواتر صحبت کنم.
 رئیس - شما دارید از خودتان تعریف میکنید.
 پزشکی - لطفاً ماده ۷۴ را ملاحظه فرمایند.
 رئیس - شما خودتان دارید برخلاف آئین نامه عمل ...
 می‌کنید.
 پزشکی - شما را متهم می‌کنم که خلاف قانون ...
 اساسی عمل کرده‌اید و شما هستید که کارها را به اینجا ...
 کشانیده‌اید و اکثریت، مملکت را به اینجا کشیده‌اید.
 محمد پارسا - بس کین، برو بشین ...

پزشکی - من بیان مطالب را در اینجا نماندم، من ...
 بهر حال من آرزو دارم این دادگاه ملی تشکیل شود و اگر ...
 نمایندگان به این دولت رأی دادند که لایحه را رأی ...
 ندهند، این تذکره نامه را تقدیم میکنم برای تجدید کتبه ...
 سؤالاتی که به مجلس داده‌ام و دولتها جواب نداده‌اند.
 ۵ - **اخذ رأی اعتماد نسبت به دولت آقای جعفر شریف اساسی.**
 رئیس - نسبت به برنامه دولت با اوقه اخذ رأی میشود.
 دکتر اسفندیاری - آقای رئیس به همه ما توهم ...
 شده است اجازه بدهید جواب بدهیم.

رئیس - خانمها و آقایان لطفاً سرها هایشان باشند ...
 یکی یکی صدا می‌کنند باین رأی دهند.
 (اساسی نمایندگان به ترتیب آتی وسیله منشی ها ...
 آقایان مهندس صائی و دکتر رئیس، اعلام و در محل ...
 نطق اخذ رأی بعمل آمد)
 خانمها و آقایان: قراقرلو - میر عرب رضی - واحدی -
 وشمگیر - قراقرلو شجاعی - لطیفه وحیدی - قربانی نسب -
 ماهوزی - متعالیه نائینی طباطبائی - معینی چاهروند - قربانی -
 مانی - قاضی - وزیر - هاشمی بیاندوآب - قوامی -
 مانی - فاطمه نجیبی نائینی - معینی قراقرلو - بگانه -
 کاسمی - متولی - مظفری - کاشفی - مجتبی - نصیری زاده -
 ملکشاهی - کاظمی - مجتهدی - نظمی - دکتر بهر -
 فریده هاشمی - کبیری - نواب صفا - موسوی ما کونی -
 یاسینی - محمد خانلوی عشایری - معتضدی - بزدی -
 مجتبی نوری - منتظری - کمیلی زاده - محمدی کوشکی ...
 محمدنوری - منصوریان - کهن - محمودیان - دکتر ...
 منصور - عصمت بهائی - پروفیسور بهائی - معتمدی ...
 دشتکی - کیوان - مشیر - نوری اسفندیاری - معززی

دکتر رئیس - سعادت قسری - خلایق - رئیس ...
 اردکانی - دکتر سعید - سید محمد کاشف جزایری -
 خطیبی - حنفی - خلیل زاده شیرازی - حبیب زاده ...
 خونی - سینی - خورشید - سعید جوانی - پروین دست ...
 طبعی - جوکار - دانشمند - رضوانی - سعادت فرد -
 دانشی - جهانشاهی - بهجت - سرهنگ زاده - پرویدی -
 رفعتی - شادلو - حائمی - شریک درمخوری - حتی -
 دولی - ریاضی - دکتر ستاری - شادمان ولوی -
 دهقان - زبکی - ساکینیان - دهقان نژاد - زرگر زاده ...
 حاج باغبونی - حیدری - ذوالفقاری - راشدی -
 ستاری اصلاقی - سیفی اینفالو - صائی - ژاله خرامی -
 محمدحسین غضنفری - سیدی نوزاد صافی - دکتر طریقه ...
 سید کللال - علی طباطبائی - غرمان سلیمانی - سواد کوهی -
 طرزی - عالی - فرزاد امیری - شریعت - صوری -
 یزدی - عابدی - غضنفری لرستانی - شرفی - بحرانی -
 ظفری - شهابی - طیفانی دولت آبادی - فلاح مقدم -
 عسلی - فرهنگ بیگوند - قلمی - عدلالمطرف شیخ ...
 الاسلامی - عباس عطانی - مهدی شیخ الاسلامی -
 عامری زانی - قاسمی - شیخ الاسلامی بانه - کتر عدل -
 دکتر فیروز آبادی - قاسم زاده - دکتر شیروانی - صفری پور -
 قاضی - صائب - مهندس دخت صبیح - قادری - آرموده -
 مهندس انتشار جعفری - تنگابور - آستانه‌ای - اردلان -
 اندامی - هروی لاریجانی - آغوریان - اسحق کاهکش -
 بهادری - حق زاده منتظری - اسحق نژاد - امیر عشایری -
 بهار - توتونچی انتشار - بانو آقاآبان - محمداسدی -
 اوعدی - بهارلو - توتونچیان - عبدالهادی آقاآبان -
 طلعت اسدی - بهدانی - آئینی جعفری - ملک منصور ...
 اسفندیاری - اولمغانی - آموزگار - اسکندری - فرخ آقاآبان -
 پارسا - اسکوتی - پارسا مطلق - تیره باهتاج - سمعی - اشرفی -
 باقرزاده - هرندی - تربتی - باقری - پزشکی - توکلی -
 اعظمی باوندپور - دکتر پرویند - تدین - اجاق -
 انتشار - ملک تاج پرویند - پزشکی - پیشوائی -
 اخباری - انتشاری - بزرگ زاده - پور برده باری - تژده -
 اخلاق پور - صبیح خلخالی - میر - دکتر تجدید -
 ادیب مجلسی - سفاک انتشار - تولائی زاده - دکتر ...
 چهارزی - سید محمد جزایری ...
 (آراء گرفته شده شماره شد و نتیجه به قرار زیر اعلام ...
 گردید)
 آراء موافق ۱۷۶ رأی
 آراء مخالف ۱۶ رأی

آراء سفید بعلامت امتناع ۲ رأی

رئیس - مجلس شورای ملی با ۱۷۶ رأی موافق (نمایندگان - مبارک است، مبارک است) و ۱۶ رأی مخالف و ۷ رأی ممتنع به برنامه دولت جناب آقای جعفر شریف امامی رأی اعتماد داد.

موافقین - خانمها و آقایان: قراچوللو - میر عرب رضی - واحدی - وشمگیر - قراگزلو شجاعی - لطیفه وحیدی - قربانی نسب - ماهوزی - متعالیه نائینی طبا - معینی چاغروند - قریشی - مافی - ناظمی - وزیر - هاشمی میانداوب - قوامی - مانی - فاطمه نجمی نائینی - معینی قراگزلو - یگانه - کاسمی - متولی - کاشفی - مجتبائی - نصیری زاده - ملکشاهی - مجتهدی - نظمی - دکتر مهر -

فریده هاشمی - کبیری - موسوی ما کوئی - یاسینی - محمد خانلوی عشایری - معتضدی - مجتبی نوری - منتظری - کبیلی زاده - محمد نوری - منصوریان - کهن - محمودیان - دکتر منصور - عصمت مشائی - پروفیسور یغمائی - محمدی دشتکی - کیوان - نوزی اسفندیاری - معززی - سعادت قدس نیا - جلالیان - رئیس اردکانی - دکتر سعید - خطیبی - جندقی - خلیل زاده شیرازی - رحیم زاده خوئی - سلیمی - خورشید - سعید جوادی - پروین دخت سلیلی - جوکار - دانشمند - رضوانی - سعادت فرد - دانشی - جهانشاهی - رفعت - سرهنگ زاده - رفعتی - شادلو - حصحاتی - سترک - دره شوری - حجتی -

دولتی - ریاضی - دکتر ستاری - شادمان ولوی - دهقان - ریگی - ساکینیان - دهقان نژاد - ززرگزاده حاج باغلوئی - حیدری - ذوالفقاری - راشدی - ساری اصلانی - سیفی اینانلو - صائبی - زاله ضرابی - محمد حسین غضنفری - سیدی - نوذر صادقی - سید کلال - علی طباطبائی - سلیمانی سواد کوهی - طرفی - عالمی - فرزاد امیری - شریعت - صبوری یزدی - عابدی - غضنفری لرستانی - شریفی - صحرائی - شهبانی - طیفانی دولت آبادی - فلاح مقدم - عالمی - فرهنگ بیگوند - قدسی - عبداللطیف شیخ الاسلامی - عباس میرزائی - عباسی - شیخ الاسلامی بانه - دکتر عدل - قاسم زاده - صفری پور - قاضی - مهین دخت صنیع - قادری - آرموده - مهین افشار جعفری - بنکدار پور - اردلان - الداغی - تقوی لاریجانی - آشوریان - بهادری -

تقی زاده منتظری - اسحقی گاهکش - امیر عشایری - بهار - توتونچی افشار - بانو اما آقایان - محمد اسدی - اوحدی - بهارلو - توتونچیان - عبدالهادی آقایان - طلعت اسدی - بهبهانی - آنتی جعفری - ملک منصور اسفندیاری - ایلخانی - آموزگار - اسکندری - فرخ لقا بابان - پارسا - اسکوئی - نیره ابتهاج سمیعی - اشرفی - باقرزاده - پردلی - تربتی - توکلی - اعظمی باوند پور - دکتر برومند - تدین - اجاق - ملک تاج برومند - پزشکی - پیشوائی - اخباری - افتخاری - بزرگ زاده - پور بر باری - تژده - سیب خلیلی - پیر - دکتر تجدید - ادیب مجلسی - سیف الله افشار - تولائی زاده - دکتر چهارزی.

مخالفین - آقایان: علی اصغر مظهری - اسماعیل نواب صفا - منوچهر یزدی - دکتر سید مرتضی شیر - سید محمد کاظم جزایری - دکتر حسین طیب - محمد صادق فرمان - پرویز ظفری - دکتر داریوش شیروانی - سید علی صائب - جلال پارسا مطلق - محسن پزشکپور - محمد حسین اسحق نژاد - غلامرضا اخلاقی پور - سید محمد جزایری - محمد صادق افتخار.

ممتنعین - آقایان: دکتر فیروز آبادی - دکتر تریسی - دکتر محمدی کوشکی - دکتر درودی - آستانه ای . سید کریم کاظمی - باقری

رئیس - جناب آقای شریف امامی فرمایشی دارید بفرمائید .

مهندس شریف امامی (نخست وزیر) - بنده از رأی اعتمادی که نمایندگان محترم مجلس شورای ملی به این دولت مرحمت فرمودند بی نهایت سپاسگزارم امیدوارم خداوند بما توفیق خدمت عنایت بفرماید طوری عمل کنیم که هم مردم و هم نمایندگان آنها از این دولت راضی باشند و امیدوارم نمایندگانی هم که رأی کیود دادند باز هم بعد از مدتی اظهار محبت بفرمایند و ما هم طوری عمل بکنیم که آنها هم رأی سفید بدهند (عده ای از نمایندگان - انشاء الله) بنده در بیان نام اشاره به اسناد و مدارکی کردم که میخواستم به جناب آقای رئیس تقدیم کنم تادر سوابق مجلس بماند (با کتی را تقدیم کردند). اینها عبارت از عکسها، اعلامیهها، شبنامهها و شعارها است. ضمناً یک مطلب را باید خدمتان عرض کنم که از امروز بنده شریف امامی بیست و روز پیش دیگر نیستم. نه به دوستانم نه بخودم و نه به بستگانم دیگر فکر نخواهم کرد بلکه فقط به مملکت و مصالح مملکت

فکر میکنم (احسن - آفرین) و انتظار دارم که نمایندگان محترم مجلس شورای ملی که افکار و نظریات و آرزوهای ملت را اینجا منعکس میکنند اگر دیدند که دولت در راه صحیح و راست قدم بر میدارد و آرا تأیید کنند (صحیح است - احسن) یکبار دیگر از کلیه نمایندگان محترم تشکر میکنم (نمایندگان - آفرین ، موفق باشید). یک مطلب دیگر هم فراموش شد که بایستی در اینجا تذکر بدهم. و آن اینست که مطالبی که در اینجا گفته شد بیشتر نسبت به فرقه شیعه صحبت کردیم. در حالیکه این مملکت عده ای مسلمان اهل تسنن دارد. آنها هم البته برادران ما هستند و ما نهایت احترام را نسبت به آنها داریم (حیدری - احسن) و نباید اگر بیانی در اینجا شده موجب رنجش آنها شده باشد. من اینجا تصریح میکنم هیچ گوینده ای نظر خاص به آنها نداشته و تأکید میکنم که ما نهایت احترام را بآنها داریم. ضمناً بعضی از اقلیت های قانونی ما، شنیدم که نگرانیهای پیدا کرده اند. تصریح میکنم طبق قانون اساسی ما از آنها حمایت خواهیم کرد. متشکرم.

رئیس - عده ای از همکاران محترم نزد بنده شکایت کردند که آقای پزشکپور به آنها اهانت کرده اند (صحیح است). ملاحظه فرمودید من با وجودیکه نباید به ایشان اجازه صحبت می دادم ولی چون بقول خودشان اقلیت بودند اجازه دادم صحبت کنند و ایشان هم آنچه ناسزا بود به بنده و همکاران نشان نسبت دادند، و حتی آنچه درباره آقایان گفتند چند برابرش را بخود بنده گفتند و بنده برای اینکه در مجلس تشنجی پیش نیاید صرف نظر کردم از دوستان هم خواهش میکنم آنرا تحمل و فراموش بفرمایند.

۶ - تقدیم دولا یحه بوسیله آقای دکتر عزت الله یزدان پناه وزیر مشاور در امور پارلمانی (۱) احداث خانه های سازمانی شهر بانی کشور شاهنشاهی (۲) صورت جزه قسمتی از سهمیه، حق عضویت و کمک دولت ایران بابت متعاری سازمان ملل متحد و سایر سازمانهای بین المللی و تمهیدات در سال ۱۹۷۸-۲۵۳۷.

رئیس - جناب آقای دکتر یزدان پناه فرمایشی دارید بفرمائید .

دکتر یزدان پناه (وزیر مشاور در امور پارلمانی) - با اجازه مقام محترم ریاست دوقره پیشنهاد است که باید در کمیسیون بودجه مجلس مورد رسیدگی قرار بگیرد. که عیناً تقدیم میشود و استدعا میکنم مقرر فرمائید در در کمیسیون بودجه مطرح شود

رئیس - به کمیسیون بودجه ارجاع میشود. ضمناً آقای دکتر رئیس هم می گویند به ایشان اهانت شده است، آقای دکتر رئیس توضیحی دارید بفرمائید - (عده ای از نمایندگان - پیشنهاد کفایت مذاکرات تصویب شده است و بعلاوه به همه توهین شده دیگر احتیاج به توضیح نیست) (همه هم شدید نمایندگان) بنابراین آقای دکتر رئیس شما هم از توضیح دادن صرف نظر کنید .

۷ - قرائت پیشنهاد دولت در مورد برقراری حکومت نظامی در تهران و یازده شهردیگر .

رئیس - نامه دولت راجع به حکومت نظامی که روز پنجشنبه بمن رسیده و امروز ثبت دفتر شده است ، قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

جناب آقای عبدالله ریاضی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

چنانکه خاطر علی و همه نمایندگان محترم مجلس شورای ملی مستحضراست دولت حاضر از بدو تشکیل با صدور نخستین اعلامیه خود نه تنها حفظ حریم قانون اساسی را بر مبنای رعایت اصول دموکراسی و احترام با آزادیهای فردی و اجتماعی تعهد نمود بلکه از همه نیروهای ملی و گروههای جامعه استمداد کرد که با بسیج همه جانبه در این موقع حساس و خطیر از استقلال و تمامیت ارضی میهن خود حراست کنند و اجازه ندهند که معدودی آشوب طلب و اخلاک آزادی و امنیت مردم را بمخاطره اندازند و آسایش و آرامش مردم را سلب کنند.

با ایتهمه دیده شد که اخلاکگران با ویرانگریهای متعدد در جریان یک توطئه ضد مردمی و مخالف با حیثیت و شوئن قومی و ملی شرکت دارند و تلاش میکنند که موجودیت مملکت دچار مخاطره گردد.

با اینکه برای نیروهای انتظامی اجرای مقررات قانون و پراکنده ساختن اخلاکگران میسر بود با اطلاع دقیقی که از نیات سوء آنان در دست است تنها برای جلوگیری از خونریزی، تظاهرات غیرقانونی و ضد ملی و شعارهای علیه قانون اساسی آنان تحمل شد و حداکثر ملامت بعمل آمد و بدنبال آن دولت با صدور اطلاعیه مؤرخ پانزدهم شهریورماه ۲۵۳۷ از همگان درخواست کرد که در جهت حفظ امنیت و ثبات مملکت از تشکیل اجتماع بدون اطلاع و موافقت مقامات انتظامی در معابر خودداری کنند، اما با کمال تأسف مشاهده شد که توطئه های

ضد ملی با کمک‌های مالی ونقشه خارجی و تحریکات دشمنان موجودیت ایران هر روز ابعاد تازه‌ئی مییابد و گروههای تروریست با دستاویز اسلحه علیه آزادی و استقلال کشور و برای درهم شکستن انقلاب ایران و متوقف ساختن پیشرفت مملکت بیای خاسته‌اند و حقوق فردی و اجتماعی ملت زحمتکش و آزاد ایران از هر طرف تهدید میشود.

دولت با اعتقاد کامل با اجرای قانون اساسی و باصل آزادیهای ملی که قوه مقننه ایران مظهر جلوه‌گاه آنست ناگزیر با عزمی راسخ و با وجدانی بیدار در جهت حراست از موجودیت و وحدت ملی و بمنظور تأمین هر چه بیشتر رفاه عامه و حفظ آهنگ توسعه سالم اقتصادی و انجام سریع و قاطع اصلاحات اداری و نیز تأمین عدالت اجتماعی و مبارزه با فساد و فاسد و پیش‌گیری از هرگونه اتفاق ناگوار با توجه به مفاد ماده واحده مصوب ۱۳۲۹ شمسی

از تاریخ جمعه ۱۳۵۷/۶/۱۷ برای مدت شش ماه برقراری مقررات حکومت نظامی را در شهرهای - تهران - کرج - قزوین - قم - مشهد - تبریز - اهواز - آبادان - اصفهان - شیراز - کازرون و جهرم اعلام نمود و اینک به استناد ماده واحده مذکور تقاضای موافقت با آنرا دارد.

نخست وزیر
جعفر شریف امامی
وزیر کشور - ارتشبد قره‌باغی

۸ - اعلام دستور و تعیین موقع جلسه آینده - پایان جلسه .

رئیس - پیشنهاد دولت در دستور جلسه فوق‌العاده فردا خواهد بود، با اجازه خاتمه و آقایان این جلسه را ختم می‌کنیم جلسه آینده فردا ساعت ۹ صبح تشکیل خواهد شد. (ساعت ده و پنج دقیقه جلسه پایان یافت)

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی